

12562: 1-4.

ACC. N:R M.

Landskap: Gjälland (Danmark) Upptecknare: Redaktör N. P. NilssonHärad: Ramsö Herred Berättare: se uppteckningen!Socken: Stöjelas By Berättarens yrke: _____
Köpenhamns länUppteckningsår: (som Sydöns efterl.) Född år _____ i _____1920 - året (papper.)

Den, som bänd sista noken kallades "krackös." s. 1.

Sista lasset. s. 1.

Maggi m. grändan. s. 1.

Kasta sjukdom ned i graven. s. 1.

Stäl över dövarna. s. 1.

Sprundsten av liksten mot aut. out. s. 1.

Skjnta över budparat. s. 1.

Julsedev. s. 1

Hyllerbuske. s. 2

Den milda jakten. s. 2

Spoll. s. 2

Den Orde. s. 2-3.

Falesätt. s. 3.

Anteckningar på bjälken. s. 3.

Valborgafton. s. 3.

Minna - "den svenske Sol." s. 3.

Spöckeri. s. 3-4.

Värmländigas majroks ätgärder
för att komma oöfvadade hem. s. 4.

94. Skada Aften (kvällen före
skärtorsdag.) s. 4.

Naar vi i Højelse haardt har gjælt det om iske, at komme til at binde det sidste (ni rige den sidste) af rene. Du, der fik den tildeelt, kaldtes "Havre-kø". Kø er vilger Betegnelse for kvindelige Havsøer.

- Naar det sidste Læs Sæd (der regnedes ikke med Vikker, som blev høstet senere) blev høstet af Murken, maatte alle, der var derinde, op paa Læsset. Det skædede altid påres, iske i Hø, men ind ad Gadeparten til Stenget. Naar vi saa kom ind i Gaarden, skædede Thor altid ind og lukke Porten, saa fik Høerne kniepalve, Frøerne Gimmerlam osv. Hvis et Mandfolk lukkede den, blev det Tyrepalve osv.

- Med hensyn til det ⊕, jeg saa har læst i Julegræden efter gl. Skik, for at vise os den, saa skal Rindkredsen O vist betyde værdelig Lange Åks;

græns + umiligt (- har er d. 1922, 78 Aar gl., han var Gaardliger Lars Nielsen, Højelse, Thri, der lever endnu, er født 1845) - betyder Velsignelse eller oprindelig Beskyttelse mod Trold. I Edl. Tary Christensens Samlede er et Sagn fra Værfølge Sagen, hvorfra hans far: farbror er, i et Tæl siden ca 1650, og deri fortælles, at en Trold aad Erøden paa en Gaard fra Følkehus indtil disse slog + over Erøden, saa fik de beholde den i Fred!

- Da en Mand i Højelse blev begravet ca 1890 mente en da ca 40 aarig Gaardvandtønde i Byen en Væt Aaar ved i Høsten til den døde, da den skædede lukke ^(siggle om med i Tønde) bes. I Grundstenene i den Gaard, hvor Mauden til ca 1870'erne, na vist jeg ved i flere Generationer, var der bevarge, se der et Stykke af en Ligsten spindulig over en Præst. Den samme Mand, født omkring 1800, d. ca 1885, satte altid Staal over Døren og for Bistakene Jule- Nøtens - St. Claus Aften. Grundsten af Lig-

- Ved Bryllup i Højelse har jeg utallige Gange hørt og set, at der er affyret 12-15-20 Skud ind over Kirsegårdsværen med Sigte paa 60-70 Trakers Højte i Luften over Brudeparret, na den stakkels Præst, der gik foran hvert Giebik for sammen ved Hvaldene, vil han lorte at staa for Skud. - Feilbergs Jule mener, at Skibben med det døde Børn ^(Mauden) paa reindes paa Børnehøve; i mit

FOLKSARKIVET

Institutionen for folkelig arkiv og historisk forskning

Vejen, er det Skibe hver Jule endnu og har altid været. I Artiklen antales, at de i Nalaboguet ved Begyndelsen af 1800-tallet drak sig stimmelrende "fulde" Julemorgen, før de gik til Kvæget. Der har hørt det af en Karl, der havde været med.

- Der er en Gaard over for Højelse Kirke leverede der til ca 1910 en Kone, der døde ca 90 Aar gl. I sin forlød på det alvorligste at omkrænge en Hylde, der græde uden for Staldlåren i haven af Møllingen, som ligger mellem Gaarden og Vegen, dog hvisken igen Kirkegården ligger.

Kirkegården
Højelsevej

Lige Nord for Hylde var Antkarsen og Ladeparten. Naar, den milde Jagt "paa farende ved ad Vegen Nord fra gennem Bogen fuldtatten den ikke ad Vegen, men drejede ind ad Ladeparten og ind af Tafteparten og videre ad en Ululvej, der er Privatvej, men som ligger 1-1/2 Alen dybt og engang. Før 1800 var Farvej fra Højelse mod Høje, (Køb: Gud Per Larsen, 2. j. i 1800 + 1914, at 74 Aar.)

Naar det trækker op til Tårnen løber en Træstokkilling fra Nørrebyvej ad Vegen til Højelse. Klodes Pottel er saa lange, at de slæber paa Vegen og hører raaber "Slaski = Patti, Slaski = Patti". For Bogen drejer hunden "mod Vest over "Stenten", i ender ingen Stente, og farer om under ad Harekar til ved Byrnemarkens Sydnes Hjørne (en Mose tæt ved "Skjolds Bjerget") I En. Tans hkr. Saml. siges, at der altid var Sti mellem Høllingestenen paa Jersie Mark (fra Skovne) og Højelse Kirke. "Stien" slæbtes endnu de fleste Aar over brode Hovedbanen til Høje og "hale Molevitten" langs min Fars Mark. Der gaar nemlig Bogen og Vandløbet dertil, og vogler Høfløttere paa L. I Skovne Mark benyttes den som ikke helt lovlig. Smitsti, hjemme er den Marksti, der bruges daglig.

[Per Larsen, der er nævnt, fortæller, at en Karl i Høje i Sydsjællands Land vandrede Sakramentet med Bolle (reventis) og Bæren: de var ved et Gilde; men bedst som han stod og vadede paa Vandet med Horn og Brestehov og tog ham for bestandigt. - Paa blomsterkledt Præst skod Høllingestenen saa tansier færgaet rede i Harehøjs minde i Sydsjælland, sagde Karlene i min Barndom.

- Naar Manden er borte, man ingen spise med hans Ske, saa har Uheld ramme ham,

M. 1502: 2.

hed det i mit Hjem, naar der var horte. Borgeradeshaanden med høje Sidespykker

Handt.
a Hjorne
skab
for 1890.
E. Rankin

marthe heller ingen saa gerne sidde paa, naar Thauden "var horte."
- "Det vilde være en Røgt i Røgen" "næppe i Røgen ind!"
- "Dorte Husebrømmers, en gl. Husebrømmers hore i

"Løjle, farte paa Bjælken i sin Stue med Kridt Begrebshat over, naar hun ventede sin Mellemst. Hun traktede med varme Hveder "Valbargaften" for at det var "Helbigs- aften." Det er det eneste, der mindes om Val- bargaften der i Røgen. - Meenen kaldes "Den svenske Sol."

En Mand, der arbejder om aftenen, arbejder "med den svenske Sol." No unge piger i Løjle vilde en 1870 gaa over Vejen om Natten fra en Gildesgaard til en anden Gaard overfor. Da bliver de "Klask- palask." De blev forførdet stærende. Der kom en megety sart Mand med rød Tunge hængende ind af Munden og lysende Hine. Den pige, da den lød farlig med gløvedet lidt efter dem, men fortsatte sin Vej og forsvandt ad Kirkegården til.

Paa Trartrappen i Løjle Kirketårn er der Spøgeri. Der er Vindeltrappe med 52 Trin.

Per Johansen, Fæstegårdmand, i Løjle, en stærk Mand, der i Englekrigen vidt tog en anden Tyr ned Hornene og bar den hjem i Falden og saa kunde staa i en Skoppe og lægge en Vædder Orter paa Naksen, gik i 1820 ^{erud} paa jagt en Man- neskinsnat. Syd for Præstehaven ser han en Hare, han skyder, Haren falder, da han vilde tage den, for den borte for Næsen af ham, det gik sig vest og nord for Haven. Saa lød Haren ind paa Kirkegården og op i Traruet, med Haren ind til Kirkens Ildkæmper, en bred Gang paa der ind, vendte Haren sig om, lo ad Per Jo- hansen med Meenes bestemmelse. Den havde kun tre Ben. Per Johansen gik hjem i Lev og gik aldrig mere paa Nattejagt. Døren ind til de Ildkæmper

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

han ikke strå lykset, hvordan den saa end komes i. For ca 20 Aar siden var der Hedebranden paa Natten. Der skulde klemtes med Kirkeklodden. Graveren og Ringeren Hans Frederiksen, i V. Kristi, Mand ca 30-35 Aar, i den Tid, nægtede at gaa i Vaernet, fordi det var om Natten. Et Par gl. Mand med en Lygte i Haand den gik saa derop.

FOLKLEVSARKIVET

Institutionen för folkliv forskning vid Lands Un. i U. 3. 0.

Ved Hjærnet af Kirketårnet ~~hvor~~ en Lærer og hans Datter, hvis de's navn gl. Hans i Højle ca 1900, noget. De gik ned til Drengen. Han tog Høle og Krave paa og gik med. There maatte hvide sig, da han for deres eget Vels Skyld paa det strengeste forbad dem at sige, hvad han foretog sig.

I 1860-erne var en Flak Harle i Lars Pedersen's Have i Højle i stalle Vejre. Pludselig lod der et Brag, som et Træ faldt om. Der var intet at se! (Det var Lars Pedersen, der var Hukunøje navn for fortællt). Paa samme Gaard samlede Byens Vernepligtige i December 1863, da Lars Pedersen navn hans Far og vist Beskæftiget var Legdsmand. Da de kørte ind af Parten kaldt Lars Pedersen med Vognen under yderste Parttræ. Alle Harle'ne skulde tage deres Hænder af og slaa dem op midt paa Parttræet. (Har stod hjemme ved sin Vædegaard og saa det). De skulde saa raabe Hærra. Som skulde de kamme ^{til} Hæjst med alle Lemmer igen.

St. Skade Aften (Paa den Aften for Skerter slog) flyver Skaderne til "Hølløsen" (Nevmann, Havn's St. Havn). Min Halvbror Marie Christofferum i sin Bog "Fra Redboerum" siger Beskrivelsen, at hun især er rigt. Paa "Hølløsen" var vist gammelt Hesting, tot ved var "Sælhadgørne" (Snoeklar - Røvesten). Er Kristoffer samlede der skulde der til Ting St. Havn og 1834. (M. P. Nielsen, Rindar).

Parte er list af. Hvad sig i Højle er som man ser. Det